

SPORDIKILVA MEISTRIVÕISTLUSED 2020/2021

Paarismäng 26.09.2020 Humalakojas

Küsimused Urmas Oljum, Ants Põldoja, toimetaja Marko Siil

1. Arvake ära, kumb pildilolijatest (a või b) on Moskva olümpiavõitja Tomi Poikolainen? Temaga koos poseerib Päivi Meriluoto-Aaltonen, samade mängude pronks.

a

b

2. Tänavu möödus 100 aastat Eesti olümpiadebüüdist. Sportlased reisisid olümpialinna laeval Oihonna koos Soome sportlaste ja veel ühe ebatavalise reisijaga. Nimelt oli vettehüppaja Kalle Kainuvaara kaasa võtnud karu, kelle müügiga soovis veidi teenida. Nagu pildilt näha, toimetas mõmmik laeval omapäi, tormi ajal olevat ta isegi purju joodetud. Hea, et ta eestlaste kaasavõetud võid (meie meeste taskuraha) kätte ei saanud, muidu oleksid medalid meie meestel nälja tõttu võitmata jäänud. Kalle jäi aga ilma loodetud tuluta, sest mesikäpp otsustas ka olümpialinna üksinda uudistada ning jõudis korraldajate abiga lõpuks loomaaeda.

Mitu sportlast Eestit Antverpenis esindas? (punkte saab vaid täpse vastuse eest)

3. **Nimetage vennad, kes ainsatena on tulnud kergejõustikus olümpiavõitjateks.**

NB! „Vendade“ Presside eest punkte ei saa!

4. 2019. aastal tuli Marc Gasol nii korvpalli maailmameistriks kui ka NBA tšempioniks. 2014. aastal kahekordset võitjat ei olnud, aga 2010. aastast leiame ühe samasuguse saavutusega mehe: sündinud 1979, pikkus 208 cm, mängis peamiselt suure ääre ehk *power forwardi* kohal. Ta on kahekordne NBA meister, kuid olümpiavõitja pole, sest mängis USA koondises ainult 2004 Ateenas, mil ameeriklased said pronksi. **Kes on see 15 hooaega NBAs mänginud mees, kelle saavutust Gasol mullu kordas?**

5. Sellesse nimekirja (lõplik) kuuluvad tänase seisuga Kiki Bertens, Petra Kvitova, Arina Sabalenka, Marketa Vondroušova ja Fiona Ferro. Kuuendana oleks võinud sellesse nimekirja kuuluda Natalja Vihljantseva, aga tema ei saanud sellega hakkama, millega teised said. **Mida need viis naist tegid?**

6. Torino Juventust kutsutakse ka „Vanaks Daamiks“(La Vecchia Signora). **Aga milline klubi on tuntud kui „Vana Loll“ (Il Vecchio Balordo)?** Tegemist on Itaalia vanima jalgpalliklubiga, asutatud 7.septembril 1893 ning riigi esimese meistriga 1898. Kokku on neil üheksa scudettot, millega ollakse edukuselt neljas klubi Juventuse, Milani ja Interi järel. Viimane meistritiitel võideti 1924 ja ainus karikavõit on aastast 1937.

7. Pildil oleva mehe saavutusi: kahekordne juunioride maailmameister, täiskasvanute MM-delt kaks hõbedat ja kaks pronksi (üks 1982, teine 2016), neljakordne Euroopa meister. Pärit sportlikust perest, nii tema isa kui tema poeg on seotud sama alaga. Veel 2020. aastal võitis rahvusvahelistel võistlustel auhindu. Tema elu üks tähetundidest saabus kui ta oli 17-aastane, rohkem ükski eestlane seda korranud pole. Vastuse nuputamisel võib abi saada maakonnalehtedest. **Kes on pildil?**

8. Küsitav spordiala on ainus, mis kuulub paramängude kavva kauem kui pärisolümpia programmi. Ala tekkis XIX sajandi lõpupoole, esimene MM peeti 1926. Samal aastal varem loodi rahvusvaheline alaliit, hetkel on liikmeid 226, presidendiks sakslane Thomas Weikert. Spordiala kõnekeelset sünonüümi on kasutatud poliitikas ja aastal 2000 esindas sellenimeline ansambel Iisraeli Eurovisioonil. Ka Eestil on sel alal oma olümpiasportlane. **Milline spordiala?**

9. Paul Keres oli üks kahest maletajast (teine oli Viktor Kortšnoi), kes on võistluspartiides kohtunud kümne maailmameistriga. Neist viiega jäi Kerese skoor miinusesse, kahega mängis viiki ja kolmega jäi plussi. Kaks maailmameistrit, kellega Keresele jäi positiivne skoor, on II maailmasõja eelsed tšempionid José Raúl Capablanca ja Max Euwe. **Kes on aga ainus sõjajärgne maailmameister, kellega Keres jäi plussi** (skoor +8-4=20)? Isegi MM-võistluste pretendentide turniiril, mille küsitav mees võitis, oli Kerese seis temaga 3:1 (kaks võitu, kaks viiki), kuid eestlane jäi traditsiooniliselt teiseks.

10. Kui tunnete ära parem- ja vasakpoolse isiku, võiksite teada ka keskmist. **Kes on fotol olev vanaproua?**

11. Ta on võitnud medali murdmaasuusatamises viitel olümpiamängudel järjest. Oma ainsa kulla sai 30 km-s klassikas Salt Lake Citys, ülejäänud neli pronksi on võidetud teatesuusatamises. Ka MM-lt on ta võitnud viis medalit (3 hõbedat ja 2 pronksi), kõik teatesõidus. 2004.a. võitis MK suure kristallgloobuse Marit Björgeni ees. Osales aastatel 1991-2006 kokku 225 MK etapil, millest võitis neli. **Kes on pildil?**

12. Hooajal 2021-22 liitub NHL-ga 32. klubi, mis kuulub Lääne konverentsi Vaikse ookeani divisjoni. Klubi nimeks on Skandinaavia folkloorist tuntud müütiline merekoletis. Loodetavasti ei riiva see nimetus kellegi tundeid, vastasel juhul tuleb teha muudatusi ka filmis „Kariibi mere piraadid“, kus küsitav koletis jahib Jack Sparrow nimelist peategelast. **Nimetage palun see uus NHLi klubi (linn, klubi nimi)!** (1 õige eest teenib ühe punkti).

13. Küsime ainult meeste pallimängude põhjal, **mis riigiga** on tegemist?

Jalgpallis on jõudnud parimal korral veerandfinaali nii MM-il kui ka EM-il (viimati 2000).

Korvpallis osales olümpial ainult aastal 1952 ja sai kahe kaotusega 23. koha. EM-võistlustel on tulnud viiendaks (1957 ja 1967). Osales üle pika aja 2017 EM-il, aga jäi alagrupiturniiril võiduta.

Võrkpallis Moskva olümpiapronks ja Tokyos (1964) neljas. MM-ilt neli medalit, viimane 1966. Euroopa meister 1963.

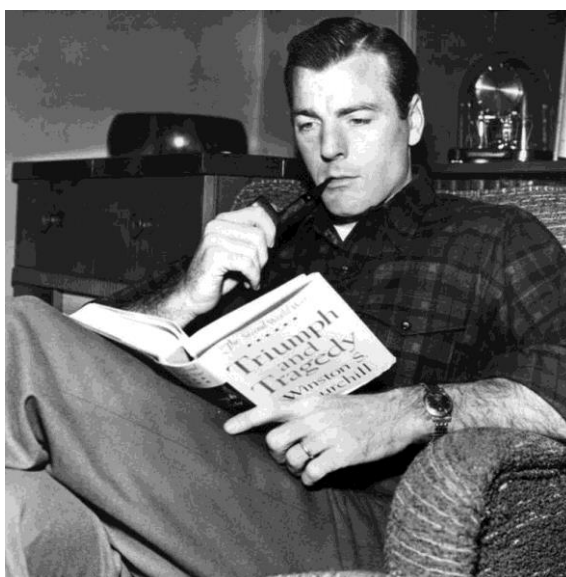
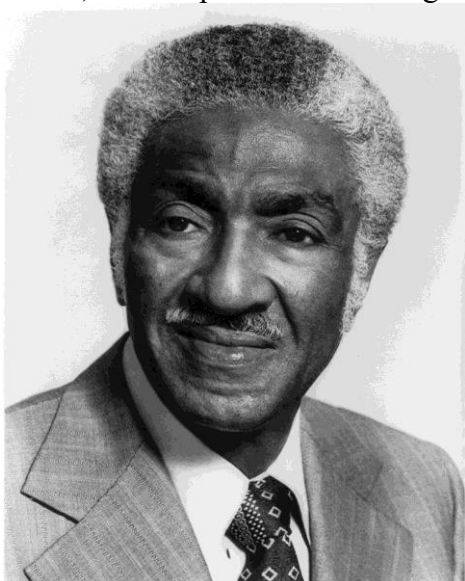
Käsipallis olümpialt neli medalit, aga pole saanud kulda. Neljakordne maailmameister, viimati 1974.

14. 1981. aastal tekkis vendadel Dick ja Pete Dreissigacker'il idee valmistada spordivahend, mis võimaldaks ühe spordiala harrastajatel treenida aastaringselt. Idee osutus üliedukaks, tekkis uus spordiala ning hakati pidama maailmameistrivõistlusi. Ala jõudis ka Eestisse, alates 1993. aastast peetakse iga-aastast võistlust (rahvusvaheline aastast 1997). Siin on võistelnud olümpiavõitjaid ja maailmameistreid, on püstitatud maailmarekordeid (nt. 2018 Olena Burjak Ukrainast). **Mis spordivahendist on jutt?**

15. Koroonast tingitud viivituse järel alustati tänavust F-1 hooaega kahe järjestikuse etapiga juulikuus Austrias. Kui esimesel nädalavahetusel heideldi Austria GP-le, siis järgmisel ühe liidumaa nimelisele GP-le. See on pindala suuruselt Austria teine liidumaa, pealinnaks Graz, selle territooriumil asub Red Bull Ringi nimeline ringrada, millel võistlus toimus. Esimese võitjana läks ajalukku Lewis Hamilton. **Nimetage see liidumaa või GP?** Vastata võib samuti ladinakeelse liidumaa nimetusega, meie meedias kasutati ka seda varianti.

16. 2015. aasta tennisenaiskondade Federation Cupi matšil Rumeeniaga tegi kanadalanna Eugenie Bouchard naiskondade tutvustusel midagi sellist, millega sattus kohe meedia hambusse. Ta põhjendas, et enne võistlust pole tal kombeks niimoodi käituda. 2020. aastal oleks Bouchardi tegu peetud aga täiesti normaalseks, tänavu on teatud põhjustel pigem keelatud tavapärane komme. **Millega oli tegemist?**

17. Kui meie Riigikogus on praegu ja varemgi olnud mitmeid olümpiavõitjaid ja medaliomanikke, siis USA-st leidsime kergejõustiku olümpiavõitjad, kes aastatel 1971-1975 olid Kongressi Esindajatekojas vastaspooltel – demokraat ja vabariiklane. Vanem mees (1910-1978, ta suri kongresmenina, vasakpoolsel pildil) sai olümpialt neli medalit (1+2+1) ja noorem mees (1930-2006) kaks (mõlemad kullad). Nende perekonnanimi algab sama tähega. **Kes on need 2 olümpiavõitjast poliitikut?**

18. **Nimetage poksi olümpiavõitja (ema soomlanna), kes kohe profidebüüdil heitles raskekaalu MM-tiitli eest?** Alustas maruliselt, teises raundis saatis meistri ka põrandale, kuid kuuendas raundis säilitas tiitlikaitsja nokaudiga oma meistrivöö. Rohkem küsitav nii lähedale ei pääsenud. Tema saldoks profina jäi: 23 matši, 15 võitu, 7 kaotust ja 1 viik. Ka tiitli säilitanu oli varasemalt tulnud olümpiavõitjaks.

19. Ainult ühel Eesti sportlasel on olnud au kanda rahvuslippu nii olümpiamängude ava- kui ka lõputseremoonial, pealegi veel samadel mängudel. **Nimetage see sportlane.**

20. Kui koroonalubab, saaks Tokyost tuleval aastal teine linn, mis korraldab teist korda nii tava- kui ka paraolümpiamängud. **Nimetage siiani ainus kahekordne olümpialinn, kus on toimunud ka kahed paramängud?**

21. Eesti jalgpallimeeskonna tulemused polegi nii kesised, kui võidetud on viit koondist, kes on MM-il saanud medali. Ilmselt mälumängijad teavad, et ainsa maailmameistrina oleme võitnud Uruguaid. Ja Belgiat võideti 2009. aastal EM-valikmängus siis, kui nad veel ei olnud MM-i medalimanikud. **Kes on aga ülejäänud kolm MM-i medaliriiki, kelle koondist Eesti on võitnud?** Kõiki võideti sõpruskohtumistes. 2 õiget= 1 punkt

22. Vigri on eestlaste unikaalne olümpiaajalugu. Tegemist on ainsa maskotiga, keda on olümpial kasutatud eraldi ainult ühe spordiala juures. Oli ikka jultumus venelaste rahvuslik uhkus Miša asendada hülgepoisiga! Algselt olid Vigri silmad mõeldud sini-must-valgetena, aga nagu näha, teoks see ei saanud. Heakskiidu sai nii seisev kui ka lamav Vigri. **Kes oli selle vahva maskoti kavandi autor?**

23. Nii Soome, Eesti, Ukraina kui ka Venemaa koondist juhendanud peatreener, kelle teenistuslehel leiab ka vallandamise keset MM-võistlust. **Kes on pildil?**

24. Ühele korvpalli rahvusmeeskonnale on olümpiamängudel protokollilt kantud tervelt kaheksa loobumiskaotust, rohkem kui kõikidele teistele kokku. Samuti on OM-l enim kordi ehk neli, jäädud viimasele kohale, nagu ka MM-l (3 korda). Seevastu EM-l on lisaks viimasele kohale ja kahele loobumiskaotusele (Rumeenial on neid 3) ette näidata ka meistritiitel ning pronks. Eestiga on tiitlivõistlustel kohtunud ainult üks kord, nii nagu Läti ja Leeduga. Kõik need kolm mängu kaotati. Juhtus see EM-l meie lõunanaabrite juures. **Mis riik?**

25. See spordiala on modifikatsioon ühest olümpiakavas olevast alast. Tegemist on võistkondliku alaga, mille rahvusvahelised reeglid pandi ametlikult paika aastal 2002, ehkki esimesed EM-võistlused peeti juba 2000. MM-võistlused toimuvad alates aastast 2004. Viimati (2018) peetud MMil Kaasanis tulid maailmameistriteks Kreeka naiskond ja Brasiilia meeskond. Edukaimad riigid MM-i arvestuses on meestest Brasiilia ja Horvaatia ning naistest Brasiilia ja Norra. Eesti meistrid sel alal selgitatakse suvel kolme etapi kokkuvõttes, aga me ei hakka nimetama tänavuste meistrite nime, sest see annaks liiga selge vihje. **Milline spordiala?**

26. Kuna NBA Tähtede mäng toimus tänavu vahetult pärast Kobe Bryanti hukkumist kopteriõnnetuses, siis tehti staaride kohtumise reeglendis üks muutus, mis tõenäoliselt ei jää siiski püsivaks. See muutus puudutas punktiarvestust ja oli seotud Bryanti sarginumbriaga. **Milline muutus?**

27. Lisaks Itaaliale nimetatakse veel kahes riigis kõrgeimat jalgpalliliigat Serie A-ks. Ühes riigis mängib sarnaselt itaallastega 20, teises aga 16 meeskonda. Näete ka nende liigade logosid. **Millised riigid?** 1 õige = 1 punkt

28. Ta on ainus maratoonar, kes võitnud kulla olümpial, MM-l ja EM-l (3 korda). Lisaks on ta võidutsenud kolmel korral Bostonis, kahel korral Chicagos ning korra nii Rotterdamis, Tokyos, Osakas kui ka Londonis. 2018. aastal anti välja talle pühendatud hõbedane mälestusmünt nominaaliga 7,5 eurot (mitteringlev). **Kellest on jutt?**

29. Sportlasena tuli küsitav 1981. aastal Läti meistriks ning võitis hõbeda NSVL noorte meistrivõistlustel 1978. Alustas treenerikarjääri 1987, praeguseks on saavutatud üks Soome ja üksteist Eesti meistritiitlit. On olnud nii Soome kui Eesti rahvuskoondiste peatreeneriks. Soome aasta treener 2001. **Kes?**

30. Veel üks loetelu maailma tennisest: Stefanos Tsitsipas, Winnie Shaw, Libuše Průšová. Need on mängijad, kes on aidanud Eestil saavutada slämmiturniiride parimaid tulemusi paarismängudes – vastavalt juunioride, sega- ja naispaarismängus. **Nimetage need kolm Eesti tennisisti, kes esinesid antud välismaa mängijatega paarismängus.** Kaks õiget on üks punkt.

31. 1968. aasta hilissuvel tuli Kalev NSV Liidu võrkpallimeistriks. Paraku ei võetud Mexico olümpiale värskete tšempionite seast ühtki mängijat, sest peatreener Juri Kleštšov teatas, et tal oli koosseis varem valitud. Olümpiaturniir algas NSV Liidule fiaskoga – kaotati 2:3 meeskonnale, kes hiljem tuli seitsmendaks. Ülejäänud 8 mängu võideti ja kümne meeskonna turniiril (play-offi 1968 veel ei tunnustatud) teeniti kuld. **Kellele kaotas NSV Liit?** Vihjeks ütleme, et tol hetkel oli tegemist autsaideriga, aga hiljem on selle riigi meeskond võitnud kõik maailma tähtsaimad turniirid: olümpiamängud, MM-i, Maailmaliiga ja World Cupi.

32. Jüri ja Tatjana Jaanson on tulnud sõudmises Eesti meistriks kokku 63 korda. **Aga milline abielupaar on teisel kohal 44 meistrikullaga** (mees 30, naine 14)?

33. Mis spordiala?

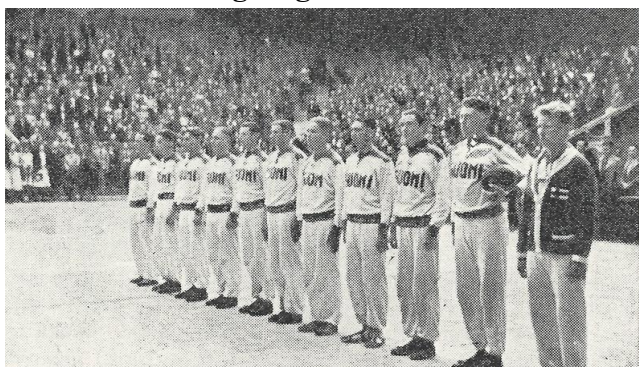
* 2020. aasta MM pidi toimuma Leedus (Vilnius, Kaunas, Klaipeda), aga lükati koroonatõttu järgmisesse aastasse.

* Eelmine, 8.MM oli 2016 Kolumbias, maailmameistriks tuli Argentina.

* Eesti valikturniiri eelringist Bulgaarias edasi ei pääsenud, kaotati Hollandile, Bulgaariale ja Montenegrole.

* Esimene MM toimus 1989 Hollandis.

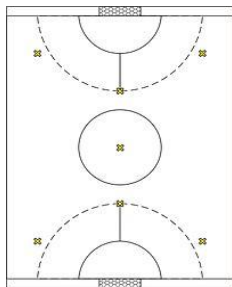
34. Soome korvpall debüteeris rahvusvahelisel areenil 1939. aasta EM-l Leedus. Algas polnud kiita, kaotati kõik 7 mängu, nende hulgas Eestile 1:91, Lätile 7:108 ja Leedule 9:112. Koondist juhendas mängiva treenerina (pildil tumedas dressis) kolmekordne Eesti korvpallimeister, kes kaks aastat varem kuulus EM-l 5. koha saavutanud Eesti koondisse. FIBA eriloaga mängis mees kaasa kolmes mängus, sealhulgas ka Eesti vastu. Just tema viskaski vabaviskest soomlaste ainsa punkti. Kaks aastat hiljem võitis klubi „..... Pojat“ Soome meistrivõistlustelt pronksi (punktiiri asemel tema perekonnanimi). **Kes oli Soome koondise kõigi aegade esimene treener?**

35. 1989. aastal patenteeriti eksmaailmameister Robert Fischeri ettepanekul üks uuendus, ilma milleta tänapäeval enam välk- või kiirmale suurvõistlusi ette ei kujuta, aga see on kasutusel ka pikema mõtlemisajaga tavamales. Vihjeks võiks öelda, et pärast Fischeri tehnilise uuenduse kasutuselevõtmist ei saa maletaja enam nõ „surnud viigiseisus“ vastast praktiliselt ajaga võita. **Mis uuendusest on jutt?**

36. Hetkel on Joachim Löw kõige kauem ametis püsinud jalgpalli rahvuskoondise peatreener maailmas (alates 12.07.2006). Löw sai selle tiitli aprillis 2020, kui senine omanik koondati oma riigi jalgpalli liidu poolt koroonaviiruse tekitatud majandusraskuste tõttu. Küsitav on koondist juhendanud kahel korral: 1988-1990 ja alates 07.märtsist 2006 kuni aprill 2020, kokku enam kui 200-s mängus. Neljalt MM-lt on parim neljas koht, Londoni olümpial jäädi alagruppi pidama. Teda on ka Lillekülas nähtud koondist juhendamas, siis tuli eestlastele alla jääda. **Kelle treenerikarjääri peatas koroonaviirus?**

37. **Mis spordiala?** Väljaku (pildil) mõõtmed 14x11 m, mõlemas otsas värav 2x2 m, mänguvahendiks pall kaaluga 600 g, mänguajaks 2x7 minutit. Ala leiutas 1893. aastal Nicholas Edward Kaufmann, esimene MM toimus 1930. Seni on medaleid võitnud ainult eurooplased.

38. **Kuidas nimetatakse Madridi spordikompleksi**, kus mullu novembri lõpus peeti esimest korda tennise Davise karikavõistluste finaalturniir? See põhiliselt tennisekompleks on omapärane, sest seal toimuvad maikuus ka Madridi ATP ja WTA turniirid välisväljakutel. Kuid spordihallis on ühel hooajal (2010/11) pidanud mängu ka Madridi Reali korvpallimeeskond ja 2013. aastal toimus seal meeste käsipalli MM.

39. 1930. aasta juunikuus toimus Kadrioru staadionil kergejõustikumaavõistlus Eesti, Läti ja Poola vahel. Sellest võistlusest anti esmakordselt eestrisse raadioreportaaž, reportereid oli kolm. **Nimetage nad!** (kõik kolm pildidel). 2 õiget = 1 punkt

40. Snookris on maksimaalne breik teatavasti 147 punkti. **Aga milline on minimaalne breik, eeldusel, et kõik pallid lüüakse ühe löögikorra ajal ühekaupa auku?** Punkte anname vaid täpse vastuse eest.

41. NSVL-Kanada kuulsates hokiseeriates 1972 ja 1974 oli ta mõlemal korral „Punamasina“ resultatiivseim mängija. Põhjaameeriklased võrdlesid teda Phil Espositoga. Ta on kahekordne olümpiavõitja, seitsmekordne maailmameister ning kolmekordne NSVL meister. 1998-2000 oli Venemaa koondise peatreener. Alates 2018 kuulub Jäähoki Kuulsuste Halli. **Kellest on jutt?** (pildil)

42. Äsja naasis pärast lapse sünni profitennisesse Kasahstani mängija Jaroslava Švedova, kelle käes on üks rekord, mida on veel võimalik korrata, aga ei saa üle lüüa. Švedova saavutas selle 2012. aasta Wimbledonil mängus Sara Erraniga. Väiksematel turniiridel on sarnaseid saavutusi veelgi, aga mitte keegi peale Švedova pole seda teinud tippturniiril (ATP, WTA, slämm). **Milline rekord?**

43. Iluuisutamise ühel kohustuslikul elemendil, hüppel, on kuus eriliiki: axel, flip, lutz, rittberger, salchow ja toe-loop. Neist ainult ühele minnakse edaspidi liikumiselt. **Nimetage see hüpe!**

44. **Mis nimekiri?** Seisuga 30.08.2020 on selles 12 nime: Jose Emilio Amavisca, Angel Di Maria, Samuel Eto'ó, Albert Ferrer, Geremi, Josep Guardiola, Nwankwo Kanu, Javier Mascherano, Lionel Messi, Neymar, Ferenc Puskas ja Carlos Tevez. *NB! Naisi seekord ei arvesta!*

45. Autoralli 1986. aasta maailmameister selgus alles 11 päeva pärast hooaja lõppu, kui Rahvusvaheline Autospordiliit oli rahuldanud Peugeot' protesti ning tühistanud San Remo ralli tulemused. **Nimetage see rallisõitja, kes jõudis juba suurejooneliselt oma tiitlivõitu tähistada, kuid pidi selle loovutama Juha Kankkunenile?** Küsitaval jäigi MM-tiitel võitmata.

46. **Millise spordiala MM-I 2018 esindasid Eestit ema-tütar Nadežda ja Janika Raku?** Koos kaaslannadega saavutati MM-debüüdil seitsmes koht. Võistkonna pani kokku spordientusiast Ants Jürman. Tänavu oli naiskond taas seitsmes, kuid ema Nadeždat enam võistkonnas polnud. Mehed osalevad MM-I alates 2003. aastast, parim koht senini on debüüdil saavutatud kaheksas koht. Tänavu oleks seda vähemalt korratud, kui poleks seda koroonajama. Ala on olümpial olnud näidisalana kavas.

47. Pildil on uue olümpiaala legend, sündinud 12. mail 1968. Oma sportlikud võidud saavutas aastatel 1983-2003. On esinenud filmides ja telesarjades (tuntuim on Politseiakadeemia 4.osa). 2019 kommenteeris koha peal Tallinna võistlust. **Kes on pildil?**

48. Oleme harjunud Islandi käsipallureid olümpiatel nägema, aga on veel üks pallimäng, kus saareriigi koondis nii kõrgel tasemel on osalenud (1936). Paraku kaotati alagrupis kõik 3 mängu (Austriale, Šveitsile ja Rootsil) ning saavutati turniiril 15.koht. **Mis pallimäng?**

49. Näete ERR-i spordireporterite üht lemmikut. Kui on temast räägitud, võib reportaaži kordaläinuks lugeda. **Kes on pildil?**

50. **Nimetage taliolümpialinn, kus on selgunud jalgpalli maailmameister?** Üldse on jalgpalli MM-finaalturniiridel mängitud viies taliolümpialinnas (arvestatud on nii meeste kui naiste MM-võistlusi).